

International Research Institute of Stavanger

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep.
0030 OSLO

Deres ref.
201204272

Vår ref.
Rwi/Anvk

21.01.2013

Høring – NOU 2012:17 – Om kjærlighet og kjøletårn – strafferettslige spørsmål ved alvorlig smittsomme sykdommer.

Vi takker for muligheten til å komme med innspill til overnevnte dokument.

Når det gjelder *Legionella* i dusjanlegg, ser vi ikke at det er tatt hensyn til forskningsstatus. Det er særlig viktig å ta hensyn til to forhold når det gjelder håndtering av risiko knyttet til *Legionella* i dusjanlegg:

1. *Legionella pneumophila* i kjøletårn og i dusjanlegg innebærer to helt ulike risikonivå. Forskning viser at risikoen i Norge for smitte fra dusjanlegg, er svært lav. Smitterisikoen ser ut til å være betydelig større når det gjelder kjøletårn og luftskrubbere. Det er ikke pålagt pr. lov å teste dusjanlegg regelmessig med hensyn til *L. pneumophila*. Norsk lov pålegger imidlertid at kjøletårn osv. skal testes regelmessig.

2. *L. pneumophila* er en opportunistisk patogen bakterie. Det betyr at den primært representerer en risiko for immunsupprimerte personer. Dette er en faktor som gjør at *L. pneumophila* ikke utgjør en generell folkehelsestrussel. Vi vil også kommentere at det kun er enkelte serogrupper med tilhørende stammer som ser ut til å kunne forårsake sykdom (Wiik og Krøvel, 2011).

Vi ser det slik at det er urimelig å tillegge straffeskyld til personer som eier offentlige bygg med dusjanlegg som inneholder *L. pneumophila*. I henhold til Folkehelseloven,

Wiik, R og Krøvel, A.V. 2011. *Legionella* i kommunale dusjanlegg. Hvorvidt trengs mottiltak? IRIS rapport 2011/202. ISBN 978-82-490-0748-6.

Stavanger:
P.O.Box 8046, N-4068 Stavanger, Norway
Tel.: +47 51 87 50 00, Fax: +47 51 87 52 00

Mekjarvik:
Mekjarvik 12, N-4070 Randaberg, Norway
Tel.: +47 51 87 55 00, Fax: +47 51 87 55 30

Bergen:
Thormøhlensgt. 55, N-5008 Bergen, Norway
Tel.: +47 55 54 38 50, Fax: +47 55 54 38 60

Enterprise number: 988 944 459 MVA - www.iris.no

forskrift 25, april 2003 nr. 486, Kapittel 3a, §§ 11a og 11b, kreves det ikke at det skal tas mikrobiologiske prøver i dusjanlegg. Det presiseres imidlertid at det minst hver måned skal utføres mikrobiologisk prøvetaking ved kjøletårn, luftskrubbere, befukningsanlegg og innendørs fontener, med mindre det kan dokumenteres at vekst og spredning av *Legionella* ikke vil forekomme. Vi kan ikke se at det er mulig å fremskaffe slik dokumentasjon ved bruk av tillatte behandlingsmetoder. *Legionella* kan i prinsippet etablere seg og vokse så lenge det er vann tilstede med temperatur i området 25-50 °C. Fram til nå er det ikke noen tillatte metoder som sikkert forhindrer eller dreper *Legionella* i større anlegg. I og med at det ikke er et lovfestet krav at det skal tas mikrobiologiske prøver fra dusjanlegg, at det ikke finnes godkjente metoder som garantert forhindrer eller fjerner *Legionella* samt at *Legionella* ikke representerer et allment folkehelseproblem, mener vi at utredningen som nå er på høring, bør endres når det gjelder *Legionella*. Endringen bør gjøres slik at kravene er i henhold til eksisterende vitenskapelig kunnskap. Både Folkehelseloven og Straffeloven 2005 (spesielt utkast til ny § 238), indikerer at det er fullt mulig å generelt sikre seg mot *Legionella*. Ut fra et faglig ståsted er det ikke mulig å sikre seg mot *Legionella* i dusjanlegg ved bruk av godkjente metoder.

Vår antagelse er at de tiltakene som anbefales, og som er brukt av både offentlige og private byggeiere, er mer basert på angsten for å bli anmeldt enn risikoen for at noen skal pådra seg legionærsykdommen.

Med vennlig hilsen
International Research Institute of Stavanger AS

Ragnhild Wiik
Seniorforsker

Anne Vatland Krøvel
Seniorforsker